

Bijlage A: Beleid en regelgeving

Provincie en waterschap

Het aanwijzen en normeren van regionale waterkeringen, zoals de dijken langs de Amstel, is de verantwoordelijkheid van de provincies. Deze keringen zijn in de provinciale verordening aangewezen. Aan waterschappen is onder andere de zorg voor het watersysteem opgedragen. Het waterschap dient de dijk zo in te richten en te beheren dat deze voldoet aan de in de provinciale verordening vastgelegde veiligheidsnorm.

Waterwet

De Waterwet is de basis voor beheer en uitvoering van de belangrijkste watertaken. De wet is gericht op het voorkomen dan wel beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, de bescherming en verbetering van kwaliteit van watersystemen en de vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen. Met name hoofdstuk 5 ('aanleg en beheer van waterstaatswerken') en hoofdstuk 6 ('handelingen in het watersysteem') uit de Waterwet zijn relevant bij het verbeteren van een dijk.

Gedoogplichten

Het waterschap streeft ernaar om in overleg met perceeleigenaren en gebruikers tot overeenstemming te komen over de uitvoering van de werkzaamheden en de wijze waarop met hun belangen wordt omgegaan. Indien geen overeenstemming kan worden bereikt, kan een perceeleigenaar of gebruiker echter wel worden verplicht (vanuit de Waterwet) om de uitvoering van een dijkverbetering te gedogen.

Nota van Uitgangspunten en variantennota

Met de Nota van Uitgangspunten wordt onder meer inzicht gegeven in de noodzaak van de dijkverbetering, de betrokken belangen, mogelijke varianten en alternatieven, het afwegingskader en de uitgangspunten voor de verdere planvorming. Binnen de kaders van de Nota van Uitgangspunten worden de varianten vervolgens verder uitgewerkt. In een variantennota worden de effecten van de varianten beschreven en beoordeeld en wordt een voorkeursvariant aangegeven. Deze voorkeursvariant wordt vervolgens uitgewerkt in het dijkverbeteringsplan.

Dijkverbeteringsplan

Als een waterstaatswerk (zoals een dijk) wordt gewijzigd, moet een projectplan worden opgesteld in de zin van artikel 5.4 Waterwet. Het gaat dan om wijziging van de normatieve toestand van dijk (locatie, vorm, afmeting of constructie), zoals die bijvoorbeeld is vastgesteld in een legger.

In het projectplan, in dit geval het 'dijkverbeteringsplan', wordt kort gezegd omschreven (1) welke verbeteringsmaatregelen zullen worden getroffen, (2) welke belangen bij de dijkverbetering zijn betrokken en hoe die zijn afgewogen en (3) op welke wijze wordt omgegaan met eventuele nadelige gevolgen van de dijkverbetering.

Inspraak en beroep

Op de voorbereiding van een projectplan regionale waterkeringen, is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Dit houdt in dat het 'ontwerp-

dijkverbeteringsplan' gedurende zes weken ter inzage ligt. Belanghebbenden kunnen gedurende deze periode hun zienswijze op het plan kenbaar maken. Vervolgens staat beroep (bij de rechtbank) open en vervolgens hoger beroep bij de Raad van State.

Crisis- en herstelwet

Op de vaststelling van een projectplan is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat belanghebbenden in het beroepschrift moeten aangeven welke beroepsgronden zij aanvoeren tegen het besluit (het definitief vastgestelde plan). Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. De Crisis- en herstelwet is ook van toepassing op onderliggende besluiten die nodig zijn voor de uitvoering van het plan (zoals de omgevingsvergunning).

Verzoek om voorlopige voorziening

Het dijkverbeteringsplan treedt na vaststelling in werking, ook al wordt er een beroepschrift ingediend. Dit betekent dat de maatregelen in het plan kunnen worden uitgevoerd. Om dit te voorkomen, kunnen belanghebbenden gelijktijdig of na het indienen van beroep een 'verzoek voor het treffen van een voorlopige voorziening' vragen bij de Voorzieningenrechter van de rechtbank.

M.e.r.-beoordeling

Volgens de Wet milieubeheer dient het bevoegd gezag (het waterschap) na te gaan of een activiteit zoals een dijkverbetering belangrijke nadelige milieugevolgen kan hebben. Op deze manier krijgt het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming. In de aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling zijn de milieueffecten als gevolg van de dijkverbetering beschreven. De dijkverbetering leidt niet tot belangrijke nadelige milieueffecten. Er is geen aanleiding tot het uitvoeren van een m.e.r.-procedure.

Keur

De 'Keur' is de traditionele naam die waterschappen geven aan een verordening met betrekking tot hun waterstaat- en waterhuishoudkundige taken. De Waterschapswet bepaalt in artikel 78 dat het waterschap verordeningen mag opstellen voor de behartiging van aan het waterschap opgedragen taken. De Keur AGV 2019 is vooral gericht op het veiligstellen van de water aan- en afvoer en de bescherming tegen wateroverlast en overstromingen. De Keur stelt eisen aan de wijze van inrichting, gebruik en onderhoud van waterkeringen, oevers en wateren.

Legger

De legger is een register waarin de locatie, vorm, afmeting en constructie van de dijk worden vastgelegd. Het is een officieel document dat door het bestuur van het waterschap wordt vastgesteld. Ook worden de kern- en beschermingszones van de waterkering aangegeven in de legger, en wie onderhoudsplichtig is. Voor de zones gelden bepaalde regels die zijn beschreven in de Keur AGV 2019.

Richtlijnen medegebruik

Dijkverbeteringswerkzaamheden kunnen nadelige gevolgen hebben voor de pachters, grondeigenaren, bewoners en andere belanghebbenden. Daarom wordt door het waterschap bij een dijkverbetering voor veelvoorkomende gevallen op voorhand compensatie aangeboden. Dit is uitgewerkt in de notitie Richtlijnen Medegebruik (zie bijlage I).

Onevenredig nadeel

Uitgangspunt bij een dijkverbetering is dat onevenredig nadeel wordt voorkomen. Indien dat redelijkerwijs niet mogelijk is, wordt bekeken of het nadeel tenietgedaan of verminderd kan worden door het treffen van maatregelen of dat het op een andere wijze (in natura) kan worden gecompenseerd. Indien voorkomen of compensatie in natura niet mogelijk of zinvol is, kan een financiële vergoeding worden toegekend: bijvoorbeeld in geval van extra ruimtebeslag bij het verleggen van een sloot en ter compensatie van gewasschade.

Verzoek om schadevergoeding

Er kan nadeel ontstaan dat redelijkerwijs niet of niet geheel ten laste van de benadeelde(n) behoort te komen, en niet of niet voldoende anderszins is verzekerd. Op grond van artikel 7.14 van de Waterwet kan een benadeelde het waterschap verzoeken een schadevergoeding toe te kennen. In hoofdstuk 4 van de Keur AGV 2019 zijn regels opgenomen waaraan een verzoek om schadevergoeding moet voldoen. Het gaat dan om een verzoek nadat de schade zich heeft voorgedaan. Meer informatie over de aanvraag staat op www.agv.nl/schade.

Kabels en leidingen

Voor de uitvoering van de dijkverbetering moet worden geïnventariseerd of kabels en leidingen moeten worden verlegd. In dat geval moet met de betreffende nutsbedrijven worden overlegd en eventueel moeten verleende vergunningen worden ingetrokken.

In 'NKL 1999' van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat zijn regels opgenomen voor het toekennen van nadeelcompensatie aan nutsbedrijven bij het verleggen van kabels en leidingen als gevolg van werkzaamheden van het ministerie. Voor de bepaling van de omvang van de schadevergoeding voor de kosten voor het verleggen van kabels en leidingen in verband met dijkverbeteringsprojecten past AGV de NKL 1999 toe.

Doorkijk naar de Omgevingswet

De dijkverbetering heeft nog niet te voldoen aan de nieuwe omgevingswet, welke nog niet van kracht is. Desalniettemin is bij dit project in de geest van de nieuwe omgevingswet gewerkt.